

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לחינוך תשע"ז 2017

שם הקורס: תהליכי מסחור והפרטה במערכת החינוך

מס' קורס: סמסטר ב': 12910167

שם המרצה: חניטה חדד-כהן
שעות קבלה: יום א' 13:00-14:00 בבנין 72 חדר 134

יעדי ההוראה:

מטרתו של קורס זה היא להתוודע לשינויים שחלו במערכות החינוך בעולם ובישראל, בעקבות חדירת המדיניות הניאו-ליברלית לחינוך, ולדון בהם מנקודת מבט ביקורתית. במסגרת הקורס נדון בשינויים כגון: הפרטה וכניסה של עמותות למערכת החינוך, מנגנוני תחרותיות בחינוך ומדיניות הסטנדרטים. נבחן את השפעות שינויים אלה על מערכות החינוך בעולם ובישראל, על תפיסת תפקיד המורה ומעמד מקצוע ההוראה והמורים. לבסוף נדון בהשפעת מדיניות זו על פערים חברתיים ועל הפריפריה.

פרשיות לימודים:

חדירת המדיניות הניאו-ליברלית לחינוך בעולם ובישראל.

מנגנונים דמויי-שוק בחינוך:

- הפרטה של מערכת החינוך
- מנגנוני תחרותיות בחינוך
- מדיניות הסטנדרטים בחינוך

השפעת המדיניות הניאו-ליברלית על מקצוע ההוראה והמורים.

השפעת המדיניות הניאו-ליברלית על הפערים החברתיים ועל הפריפריה.

דרישות והרכב ציון הקורס *

		משקל בציון הסופי **	
נוכחות	10 % -	\underline{X} חובה	__ בחירה
השתתפות פעילה בדיונים ובשיעורים – 10%			
בחנים ***	% - _____		
עבודות	80 % -		
מבחנים	% - _____		
סיורים	% - _____		
סה"כ	100% -		

רשימה ביבליוגרפית:

עברית

אגבריה, א. ומחאגינה, א. (2009). החינוך הערבי בישראל, בין שיח ההישגיות לשיח ההכרה, אלפיים, 111-129 : 34

דגן-בוזגלו, נ. (2010), היבטים של הפרטה במערכת החינוך, מרכז אדווה נדלה ביום 23.5.16 מאתר :

<http://adva.org/wp-content/uploads/2014/09/hafrataedu.pdf>

דהאן, י. ויונה, י. (2005). דוח דברת: על המהפכה הניאו-ליברלית בחינוך, תיאוריה וביקורת, 27 (סתיו) : 11-38

וורגן, י. (2011), מסלול לימודים ייחודיים במימון פרטי במערכת החינוך, ירושלים: הכנסת, מרכז המחקר והמידע.

נדלה ביום 23.5.16 מאתר :

<http://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m02804.pdf>

וייסבלאי, א. (2013), מעמד המורה בישראל ובמדינות ה-OECD- הכשרה, הסמכה, שכר ותנאי עבודה, ירושלים: הכנסת, מרכז המידע והמחקר

נדלה ביום 23.5.16 מאתר :

<https://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m03321.pdf>

יונה, י. (2006). ליבה משותפת: מרשם לשליטה חברתית? בתוך ד' ענבר (עורך), לקראת מהפכה חינוכית? בעקבות כנס ון ליר לחינוך על יישום דוח דוברת, (עמ' 213-203), ירושלים: מכון ון ליר בירושלים והוצאת הקיבוץ המאוחד.

יונה, י. דהאן, י. (2013), מערכת החינוך של ישראל: שוויון והזדמנויות-מבניין אומה לניאו-ליברליזם, יונה, י. מזרחי נ. ופניגר י (עורכים), פרקטיקה של הבדל בשדה החינוך בישראל: מבט מלמטה, עמ' 17-35, ירושלים: הקיבוץ המאוחד ומכון ון ליר בירושלים.

מיכאלי, נ. (2010), חינוך: עמותות וגופים עסקיים בבתי הספר, בתוך: א' פז-פוקס וז' כוכבי זוהר, בין הציבורי לפרטי: הפרטות והלאמות בישראל, דו"ח שנתי 2010 (עמ' 21-22), ירושלים: מכון ון ליר

פינסון, ה. (2013), שיח ניאו-ליברלי ופרקטיקות ריבוד בית ספריות בבית ספר ערבי: שליטה או העצמה? בתוך: מזרחי, נ. יונה, י. ופניגר, י. (עורכים). פרקטיקה של הבדל בשדה החינוך בישראל: מבט מלמטה, 201-224, ירושלים: ון ליר

פרידמן, י., ברמה, ר. ותורן, ש. (1998). ניהול עצמי: שינוי תרבות הניהול הבית-ספרי, ירושלים: מכון הנרייטה סאלד.

פרידמן, י. (2004). שינוי ערכי ומבני תוך בית-ספרי למיצוי הפוטנציאל האישי, להגברת המצוינות והשוויון ולמתן חינוך איכותי לכל ילדי ישראל, בתוך עוז לתמורה במערכת החינוך- תכנית ארגון המורים העל-יסודיים לשינוי מבני וערכי במערכת החינוך, (עמ' 48-24), ארגון המורים העל-יסודיים

צדיק, ע. ושוורץ ע. (2009), תשלומי הורים במערכת החינוך- אומדן, עלות והשלכות חברתיות, ירושלים: הכנסת, מרכז המחקר והמידע, המחלקה לפיקוח תקציבי

נדלה ביום 23.5.16, מאתר :

<http://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m02214.pdf>

קליגר א. (2013), מבחנים בין-לאומיים כסטנדרטים למערכת החינוך, מעוף ומעשה, 15 : 79-108

- Apple, W.M. (2001), Comparing neo-liberal projects and inequality in education, *Comparative education volume*, 37(4):409-423
- Ball, S.J. (1997). Policy Sociology and Critical Social Research: A personal review of recent education policy and policy research, in *British Educational Research Journal*, 23 (3), 257-274
- Ball, S.J. ([2001]2004). Performativities and fabrications in the education economy: towards the performative society, in S. J. Ball (Ed.), *The RoutledgeFalmer reader in sociology of education*, London: RoutledgeFalmer.
- Ball, S.J. (2007) *Education plc: Understanding private sector participation in public sector education*. London: Routledge. Ch. 2
- Ball, S.J. (2006) *Education Policy and Social Class: The selected works of Stephen J. Ball*, New York: Routledge. Ch. 10 and Ch. 11.
- Ertl, H. (2006) Educational standards and the changing discourse on education: the reception and consequences of the PISA study in Germany, *Oxford Review of Education*, 32:5, 619-634
- Gewirtz, S., Ball, S. & Bowe, R. (1995a). Circuits of schooling: A sociological exploration of parental choice of school, in *The sociological review*, 43(1): 52-78, Feb
- Gillborn, D. & Youdell, D. (2000) *Rationing education: Policy, practice, reform and equity*. Buckingham: Open University
- Geo-Jaja, M. A. (2004), *Decentralisation and privatisation of education in Africa: Which option for Nigeria?* International Review of Education, (50:3-4), pp. 307-323, Springer
- Hursh, D. (2001). Neoliberalism and the control of teachers, students, and learning: the rise of standards, standardization, and accountability, *Cultural Logic*, 4(1):
- Retrieved at 13.6.2010 from:
- <http://www.eserver.org/clogic/4-1/4-1.html>
- Hoyle, E. (2001), Teaching: prestige, status and esteem, *educational management & administration*, 29:2, 139-152.
- McNeil, L.M. (2000). *Contradictions of school reform: Educational costs of standardized testing*, New York: Routledge
- Ozga, J. Lingard, B. (2007). Globalization, Education Policy and Politics, in B. Lingard and J. Ozga (Eds.) *The RoutledgeFalmer Reader in Education Policy and Politics*, (pp. 65-82), London and New York: RoutledgeFalmer
- Whitty, G. (1997). Education Policy and the Sociology of Education, *International Studies in Sociology of Education*, 7(2):121-135

• רשימה סופית תתפרסם בהמשך

יקבעו בתחילת הקורס ולכל המאוחר בשבועיים הראשונים של הסמסטר ולפני תום תקופת השינויים.
 אין לשנות את מרכיבי הציון הסופי במהלך הסמסטר.
 על המורה להודיע מראש על סוג הבחנים ומועדם.

*
 **
